

Kåre S. Fuglseth og Catrine T. Halås (red.). 2021

Innføring i praktisk kunnskap

Anerkjennende, kritisk og konstruktiv praksisforskning
Oslo: UniversitetsforlagetAnmeldt av Fredrik Saxegaard
Fredrik.Saxegaard@mf.no

«Praktisk kunnskap» er et fagområde som i Norge særlig har vært utviklet ved Senter for praktisk kunnskap ved Nord Universitet, Bodø. Forskere med tilknytning til senteret kom i fjor ut med en antologi som gir en bred presentasjon av fagtradisjonen.

Det følgende er kun en kort boknotis, for å gjøre TPT sine lesere oppmerksomme både på miljøet og antologien. Bakgrunnen er at en her finner en bred og mangefasettert tilnærming til profesjonell kunnskap som er berikende for de aller fleste (kirkelige og ikke-kirkelige) profesjonsutøvere, men kanskje på en særlig måte for prester. Slik jeg ser det, er nemlig presters kunnskap utpreget *hybrid*. Prestene bygger på en lang, akademisk utdanning, og denne er i bruk i arbeidet på mange ulike måter, både eksplisitt og (kanskje oftere) implisitt. Samtidig beveger særlig menighetsprester seg mellom veldig ulike aktiviteter og rom, der de bruker seg selv og ulike kunnskapstyper på fascinerende forskjellige måter. Prester forbereder gudstjenester, begravelser, diakonale og pedagogiske menighetsaktiviteter, og mange andre ting. Det er møter og relasjoner, bøker og notisblokker, utstyr som skal leveres og hentes, PC og mobil. I disse forberedelsene drar de veksler på egne kreative evner, kombinert med skrevne og uskrevne regler, i spenn mellom rutine og refleksjon.

Så står en i et kirkerom og leder en rite, iført spesielle klær, ofte med sang, musikk og opplesning. Det er kunnskap som sitter i kroppen, og som er distribuert i materialitet og relasjoner. I det neste øyeblikk har presten flyttet seg til et privat hjem eller kontor, og er i en fortrolig samtale — kanskje i forbindelse med en kirkelig handling. Her prosesseres kunnskap fra dem en snakker med, og hensynet til den andre tydeliggjør en etisk dimensjon i arbeidet. Ikke minst vil en prest bruke sitt eget skjønn; 'hva er klokt å gjøre nå'? Skal jeg tre litt tilbake, eller skal jeg tre frem? Hva hører jeg mellom linjene? Er det noe jeg går glipp av?

Dette er bare noen første snapshots, jeg kunne skrevet side opp og side ned. Poenget i denne omgang er å si at boken *Praktisk kunnskap* gir perspektiver nettopp til en slik nyansert og finstemt profesjonskunnskap. Titler på noen av kapitlene kan gi en idé om hva det handler om: «Den kloke praktiker», «Taus kunnskap», «Intuisjon og kreativitet», «Vaner og praktisk kunnskap», «Profesjoner og etikk», «Tverrfaglig tilnærming».

Boken innledes med et par kapitler som presenterer faget og setter det i sammenheng. Ikke minst gjør de rede for hva som ligger i begrepet «praktisk», for å tydeliggjøre at begrepet ikke skal reduseres til ferdigheter og teknikk, og for å markere

at en ikke forutsetter et skarpt skille mellom teori og praksis. Praktisk kunnskap som fagtradisjon preges i nokså stor grad av en filosofisk tilnærming, med vekt på Aristoteles, *fronesis* som kunnskapsform, og en hermeneutisk tilnærming. Det er mindre kontakt med nyere empirisk forskning på profesjoners epistemiske praksiser, og (overraskende) lite om nyere praksisteori.

Det er ikke lett å lage gode antologier. Jeg synes at redaktørene her stort sett har lyktes i å skape god sammenheng mellom kapitlene. En ulempe er at kapitlene er korte (det er 17 kapitler i en bok på drøyt 200 sider) noe som går på bekostning av både klarhet og dybde. Likevel tror jeg at mange som arbeider i kirken vil ha interesse av å lese antologien, og bruke den som en portal til å gå dypere inn i noen av de mange temaene som berøres.